

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ 2022

Αριθμ. Πρωτ. 224/2022

Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ο Σ Β΄

ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ ΠΑΠΑΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ, ΠΑΣΗΣ ΓΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΧΑΡΙΣ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ

ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

“Χριστός γεννάται δοξάσατε. Χριστός εξ ουρανών απαντήσατε”

Αδελφοί μου αγαπητοί και ευλογημένοι,

Με τα ωραία αυτά λόγια ο υμνογράφος παρουσιάζει το μέγα Μυστήριο της Γέννησης του Κυρίου. Ο θεός ο μέγας και ακατάληπτος γίνεται ορατός και ψηλαφούμενος άνθρωπος. Κατέρχεται και γεννάται επί γης ο εξ ουρανών προερχόμενος Χριστός.

Από την αρχαιότητα έως και σήμερα ο ουρανός υπήρξε χώρος πνευματικών αναζητήσεων, καθώς και πεδίο επιστημονικών διερευνήσεων. Οι άνθρωποι όλων των αιώνων, από την εποχή του μυθικού Ίκαρου ως την σύγχρονη εποχή των τηλεπικοινωνιών όπου τα ανθρώπινα μηνύματα αντανακλώνται στο ουράνιο στερέωμα και επανέρχονται στη γη, έστρεφαν τα μάτια ψηλά προκειμένου να εύρουν απαντήσεις στα αγωνιώδη υπαρξιακά ερωτήματά τους.

Στον εκκλησιαστικό χώρο πάντοτε η αναφορά του υμνωδού στον ουρανό αποτελεί μία σταθερή θεολογική βεβαιότητα. Ο ουρανός, για τον οποίο τόσες αναφορές παρουσιάζει η Αγία Γραφή, είναι ο χώρος όπου το θέλημα του θεού αποτελεί δεδομένο γεγονός, προς το οποίο οι άγγελοι, οι ουράνιες δυνάμεις και οι άγιοι είναι εναρμονισμένοι. Οι βιβλικές φράσεις “Δόξα εν υψίστοις θεώ και γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία” ή “γεννηθήτω το θέλημα σου ως εν ουρανώ και επί της γης” (Κυριακή Προσευχή)

φανερώνουν τον τελικό σκοπό του σωτηριώδους έργου του Ενανθρωπίσαντος θεού, την “ουρανοποίηση” του κόσμου, “ για να απαλλαγούν οι άνθρωποι από την πλάνη και την κακία και να γνωρίσουν την αλήθεια και την αρετή, ώστε να μην υπάρχει καμμία διαφορά μεταξύ της γης και του αρμονικού ουρανού”, όπως αναφέρει ο άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος (Ομιλία Ιθ΄, 5). Η Βασιλεία του θεού αποτελεί πάντοτε τον προορισμό μας και η Γέννηση του Κυρίου είναι η ανατολή της “εσχάτης ημέρας”, της μετοχής της ανθρωπίνης φύσεως στην θεία δόξα, αυτήν που οι ουράνιοι Άγγελοι ύμνησαν εκείνη την γαλήνια νύχτα στο ταπεινό σπήλαιο της Βηθλεέμ.

Η Αγία μας Εκκλησία, και ιδιαίτερα η παλαιόφατη Εκκλησία των Αλεξανδρέων που δραστηριοποιείται ποιμαντικά και ιεραποστολικά στην απεραντοσύνη της ηπείρου του μέλλοντος, της Αφρικής, βιώνει τις παραπάνω θεολογικές αλήθειες δοξολογικά, όμοια

με τους Αγγέλους της νύχτας των Χριστουγέννων. Διότι το κήρυγμα του Ευαγγελίου είναι μία δοξολογία, που αποσκοπεί όπως προείπαμε στην “ουρανοποίηση” του κόσμου. Η ίδρυση μίας Επισκοπής ή η σύσταση μίας Ενορίας δεν είναι κάτι άλλο από την αισθητή παρουσία του Χριστού σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο, έως της τελικής ενδόξου ελεύσεως του Βασιλέως Χριστού.

Το φαινομενικά άσημο και ταπεινό στην καταγωγή θείο Βρέφος, Αυτό που γεννάται στην φάτνη των ζώων και θερμαίνεται από την ανάσα τους, είναι ο Ένδοξος Κύριος, ο οποίος δεν ταύτισε τον εαυτό Του με τους ισχυρούς ηγεμόνες του κόσμου, αλλά με τους “ελαχίστους”, τους απλούς ανθρώπους του λαού. Από αυτούς σαρκώθηκε, αυτούς συναναστράφει, αυτούς απεκάλεσε αδελφούς Του και κυριώς στις ψυχές αυτών βρήκε χώρο και βλάστησε ο σωτηριώδης λόγος Του. Και αυτούς κατέστησε κριτήριο των συνειδήσεών μας κατά την τελική Κρίση της ανθρωπότητας, όπως αναφέρει στο Ευαγγέλιο του Ματθαίου: “Εφ’ όσον ευεργετήσατε έναν από τους ελάχιστους και ταλαιπωρημένους αδελφού μου, εμένα τον Ίδιο ευεργετήσατε” (Ματθ.25, 31-41). Κατ’ αυτόν τον τρόπο ο Χριστός κατεστάθη ο αυθεντικός και ανιδιοτελής αγωνιστής για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την τιμή και την ανύψωση του ανθρώπου σε όλα τα μήκη και πλάτη της οικουμένης.

Αυτό που ο σύγχρονος πολιτισμός θεωρεί κεκτημένο, τα δυστυχώς πολλές φορές μόνον κατ’ όνομα λεγόμενα “ανθρώπινα δικαιώματα”, από την στιγμή ακόμη της Γεννήσεως του Ιησού είναι θεμελιώδης αρχή και παράδοση της Εκκλησίας μας. Ο θεάνθρωπος Ιδρυτής της και οι μιμητές Του άγιοι δεν μίλησαν θεωρητικά υπέρ των πονεμένων συνανθρώπων, αλλά συμμερίσθηκαν τις αγωνίες τους και εβίωσαν τις κακουχίες τους εκουσίως από αγάπη προς αυτούς.

Παιδιά μου προσφιλέστατα,

Ο θεός “ξενιτεύεται” από τους ουρανούς για να γεννηθεί στην αγκαλιά του ταπεινού σπηλαίου “μορφή δούλου λαβών” (Φιλιπ.2,7), χωρίς το κάλυμμα του κοσμικού κύρους και της αλαζονικής εξουσίας. Γίνεται οικειοθελώς φτωχός, μετανάστης, πρόσφυγας και θύμα της ανθρώπινης μισαλλοδοξίας. Γεννάται σε μία κωμόπολη μακριά από την Ναζαρέτ, φυγαδεύεται στην Νειλόρρητη Αίγυπτο, επανέρχεται ενδεής στην πατρώα γη, μετακινείται αδιάκοπα κηρύττοντας και θεραπεύοντας.

Με την Γέννησή Του η Αγάπη εισβάλλει στον κόσμο με σάρκα και οστά. Γίνεται ο μόνος αυθεντικός τρόπος ζωής χωρίς να είναι αποφυγή ευθύνης, χωρίς να μεταβάλλεται σε ενοχική σιωπή και ουδετερότητα έναντι του αδικουμένου και του πάσχοντος. Δεν προσφέρει κίβληλους παρηγορητικούς λόγους ή ψευδεπίγραφα ψίχουλα πολιτισμού προς τα εξουθενωμένα θύματα της κακότητός μας, αλλά μεταβάλλεται στη μοναδική Οδό, Αλήθεια και Ζωή για τις χιλιάδες εμπερίστατες ψυχές της Αφρικής, της Ασίας ή των παρυφών των μεγάλων δυτικών πόλεων που διψούν για την υπέρβαση του καθημερινού, αλλά και του αιωνίου θανάτου. Σε αυτούς τους τόπους ας σπεύσουμε ως σύγχρονοι Μάγοι -εάν θέλουμε να μιλούμε για ενσυνείδητη χριστιανική ζωή- για να προσφέρουμε τα πολύτιμα δώρα της αγάπης μας, με όποιο τρόπο είναι δυνατόν. Να είστε βέβαιοι ότι στο θλιμμένο χαμόγελο αυτών των προσώπων θα απαντήσουμε τον Χριστό εξ ουρανών.

Μέσα από την καρδιά μου σας εύχομαι ο νεογέννητος Σωτήρ να σας προστατεύει και να σας χαρίζει πλούσιο το έλεός Του.

Πάπας καί Πατριάρχης Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής

Εν τη Μεγάλη Πόλει της Αλεξανδρείας
Χριστούγεννα 2022